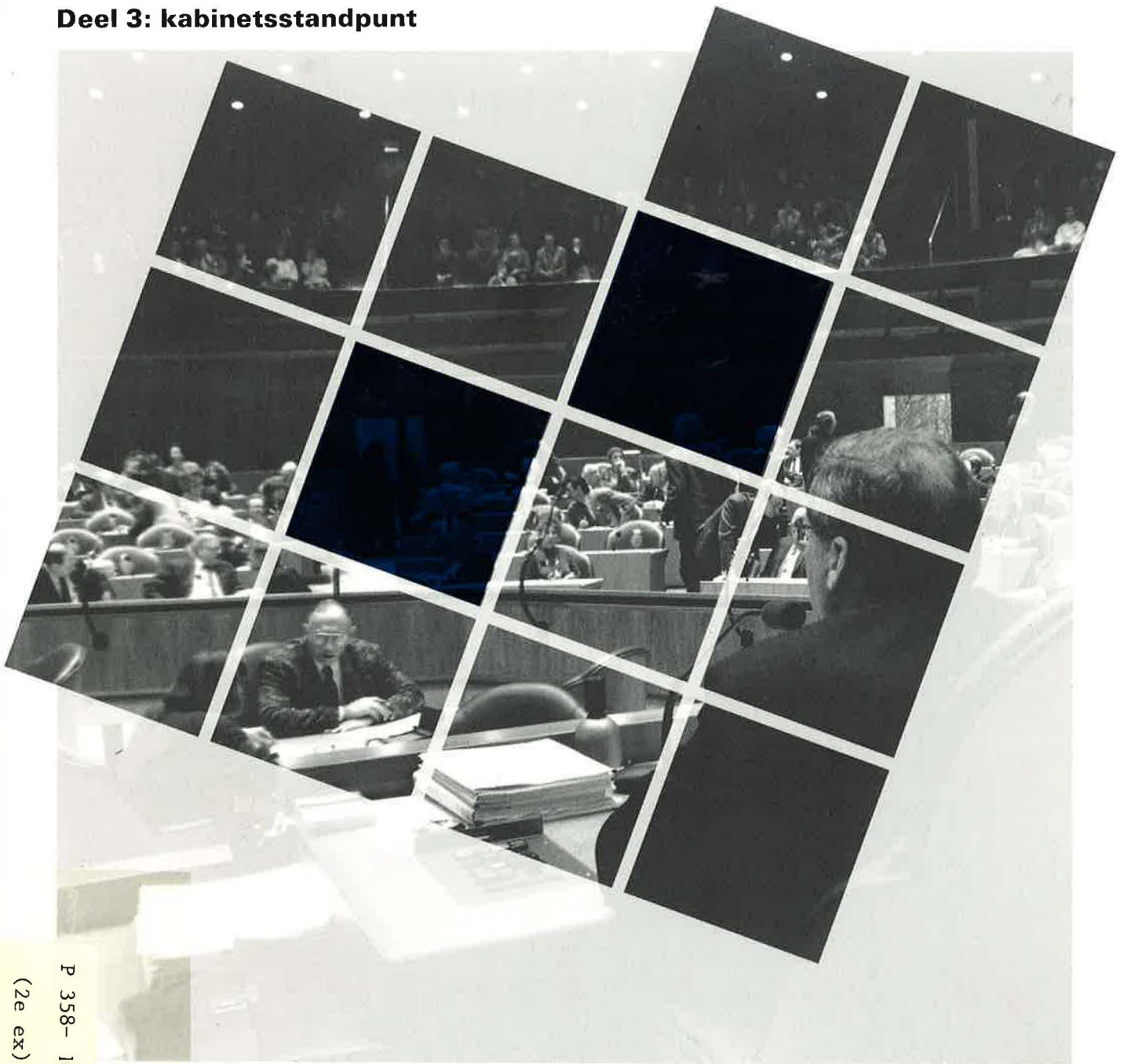

Herziening Tweede Structuurschema Elektriciteitsvoorziening

Deel 3: kabinetsstandpunt

Vergaderjaar 1993–1994

23 424

Herziening Tweede structuurschema Elektriciteitsvoorziening

Nr. 3

BRIEF VAN DE MINISTERS VAN ECONOMISCHE ZAKEN EN VAN VOLKSHUISVESTING, RUIMTELIJKE ORDENING EN MILIEU- BEHEER

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

's-Gravenhage, 3 februari 1994

Bij deze zenden wij u deel 3 (kabinetsstandpunt) van de herziening van het Tweede Structuurschema Elektriciteitsvoorziening. Deze herziening betreft de toevoeging van de locatie Geleen aan de lijst van vestigingsplaatsen voor grootschalige elektriciteitsproductie, alsmede de opname van de 380 kV-hoogspanningsverbinding tussen de nieuwe vestigingsplaats Geleen en het landelijke hoogspanningsnet.

Deze herziening van het structuurschema doorloopt de in de Wet op de Ruimtelijke Ordening (Staatsblad 1985, nr. 626) aangegeven procedure van planologische kernbeslissing. Deel 1 van de herziening (ontwerp-planologische kernbeslissing) is u bij brief van 29 september 1993 (Kamerstuk II, 1993/1994, 23 424 nr. 1) en deel 2 (reacties op de ontwerp-planologische kernbeslissing) bij brief van 10 januari 1994 (Kamerstuk II, 1993/1994, 23 424 nr. 2) toegezonden.

In dit deel 3 is aangegeven, op welke wijze de regering bij haar uiteindelijke standpuntbepaling rekening heeft gehouden met de op deel 1 binnengekomen inspraakreacties en adviezen, alsmede met de resultaten van het bestuurlijk overleg.

Te uwer informatie delen wij u mede, dat de N.V. Elektriciteits-Produktie maatschappij Zuid-Nederland (EPZ) het voornemen heeft om de desbetreffende warmte/krachtcentrale (WKC-Swentibold) in het – door de Minister van Economische Zaken op uiterlijk 1 juli 1994 goed te keuren – Elektriciteitsplan 1995–2004 op te laten nemen.

Wij verzoeken u om na behandeling van deel 3 van de herziening van het Tweede Structuurschema Elektriciteitsvoorziening uw goedkeuring te hechten aan de bijbehorende planologische kernbeslissing.

Minister van Economische Zaken,
J. E. Andriessen

Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer,
J. G. M. Alders

Vergaderjaar 1993–1994

23 424

Herziening tweede structuurschema elektriciteitsvoorziening

Nr. 4

DEEL 3 – KABINETSTANDPUNT

Inhoudsopgave

Pagina

Ten geleide	3
Ontwerp-planologische kernbeslissing	4
Hoofdstuk 1 – Vestigingsplaatsen	6
Hoofdstuk 2 – Hoogspanningsverbindingen	10
Bijlage 1 – Tijdschema pkb- en m.e.r.-procedure	12
Bijlage 2 – Samenvatting milieu-effectrapport	13

TEN GELEIDE

Voor u ligt deel 3 (kabinetsstandpunt) van de herziening van het Tweede Structuurschema Elektriciteitsvoorziening. Deze herziening heeft betrekking op het toevoegen van de locatie Geleen aan de lijst van vestigingsplaatsen voor grootschalige electriciteitsproductie, alsmede het opnemen van een 380 kV hoogspanningsverbinding tussen de nieuwe vestigingsplaats Geleen en het landelijke hoogspanningsnet.

De nieuwe vestigingsplaats Geleen zal uitsluitend bestemd zijn voor opwekking van electriciteit met warmte/krachteenheden.

In dit deel 3 heeft de regering aangegeven, op welke wijze zij bij het bepalen van haar definitieve standpunt rekening heeft gehouden met de inspraakreacties en de ontvangen adviezen. Zoals bij deel 2 van deze herziening al aangeduid is, heeft er terzake bestuurlijk-ambtelijk overleg met de gemeente Stein plaatsgevonden.

ONTWERP PLANOLOGISCHE KERNBESLISSING

1. Aan de in het Tweede Structuurschema Elektriciteitsvoorziening opgenomen vestigingsplaatsen voor electriciteitscentrales van 500 MW en meer wordt de locatie Geleen toegevoegd.

De in het structuurschema opgenomen lijst van vestigingsplaatsen (tabel 1 pkb) wordt als volgt uitgebreid:

Plaats	Bestaand vermogen	Brandstof-geschiktheid	Beoordeling	Plaatsaan-duiding	Actie Provincie
33. Geleen	—	gas (8)	globaal afgewogen	globaal	afweging, gericht op opnemings in streekplan (9)

2. Aan de in het Tweede Structuurschema Elektriciteitsvoorziening opgenomen hoogspanningsverbindingen van 220 kV en meer wordt de verbinding Geleen-Lijn Maasbracht-Graetheide-Limmel/Schoonbron toegevoegd.

De in het structuurschema opgenomen lijst van hoogspanningsverbindingen (tabel 2 pkb) wordt als volgt aangevuld:

Lijn	Spanning	Beoordeling	Tracé	Actie Provincie
25. Geleen-Lijn Maasbracht-Graetheide-Limmel/Schoonbron	380 kV	globaal afgewogen	globaal	afweging, gericht op opnemings in streekplan

(8) De locatie is uitsluitend bestemd voor eenheden, waarbij van warmte/krachtvermogen sprake is.

(9) Opnemings voor zover electriciteitsproductie op de in het streekplan reeds voor de locatie opgenomen bestemming «industriegebied» daartoe aanleiding geeft.

Tekst par 8.2. pkb, laatste alinea, vervalt.

's-Gravenhage, 21 januari 1994.

De Minister van Economische Zaken,
J. E. Andriessen

De Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer,
J. G. M. Alders

Overzicht van bestaande en potentiële vestigingsplaatsen voor centrales van ≥ 500 MW en hoogspanningsverbindingen van 220 kV en 380 kV

HOOFDSTUK 1 - VESTIGINGSPLAATSEN

1. Inleiding

In het op 16 april 1993 verschenen deel 3 (kabinetsstandpunt) van het Tweede Structuurschema Electriciteitsvoorziening was reeds aangegeven, dat er gedurende de looptijd van het structuurschema mogelijkwerwijs behoefte zou kunnen ontstaan aan locaties ten behoeve van grootschalige electriciteitsopwekking met warmte/krachtvermogen van 500 MWe en meer. Daarbij zou het in het bijzonder gaan om centrales, die zijn gelegen op industrieterreinen nabij grote industrieën. Deze laatste zouden dan de door de betreffende centrales opgewekte warmte en electriciteit afnemen, waarbij het overschot aan geproduceerde electriciteit aan het openbare net zou worden geleverd.

Vanwege de aan warmte/krachtvermogen verbonden milieuvoordelen ten opzichte van gescheiden opwekking van warmte en electriciteit is in het structuurschema aangegeven, dat mits aan een aantal voorwaarden voldaan wordt locaties voor warmte/krachtvermogen via een zo kort mogelijke procedure aan de lijst met vestigingsplaatsen van het structuurschema zouden kunnen worden toegevoegd.

In deel 3 van het Tweede Structuurschema Elektriciteitsvoorziening staat tevens vermeld, dat de N.V. Elektriciteits-Produktiemaatschappij Zuid-Nederland (EPZ) het voornemen heeft, om op het industrieterrein van DSM te Geleen een grootschalige warmte/krachtcentrale (Swentibold) van circa 500 MW elektrisch vermogen in te richten. De geproduceerde warmte zal in de huidige opzet voornamelijk aan DSM, en de opgewekte electriciteit aan het openbare net geleverd worden. Het behoort tot de mogelijkheden, dat er in de toekomst een uitbreiding van het op de locatie Geleen te installeren warmte/krachtvermogen gaat plaatsvinden.

Dit deel 3 van de herziening van het Tweede Structuurschema Elektriciteitsvoorziening heeft tot doel, om de locatie Geleen aan de lijst van het in het structuurschema genoemde vestigingsplaatsen voor electriciteitscentrales van 500 MW en meer toe te voegen. Hiertoe wordt een korte pkb-procedure doorlopen. De herziening is ingevolge de bepalingen van de Wet Milieubeheer m.e.r.-plichtig.

In de volgende paragraaf zal worden ingegaan op de resultaten van het voor bedoelde herziening opgestelde milieu-effectrapport. Daarna zal een algehele beoordeling en conclusie over opname in het structuurschema volgen.

Dit hoofdstuk wordt afgesloten met de behandeling van de voor het volgen van de korte pkb-procedure aan de opname van de locatie te stellen randvoorwaarden.

2. Locale milieugevolgen

Op analoge wijze als voor het milieu-effectrapport (MER) voor het Tweede Structuurschema Elektriciteitsvoorziening zijn ten behoeve van opname van de locatie Geleen een aantal locale milieugevolgen onderzocht. Uit het MER blijkt daarbij het volgende.

Koel- en afvalwater

Volgens berekeningen in het MER bedraagt de jaargemiddelde koelcapaciteit voor lozing van koelwater op het Julianakanaal 200 MWth, hetgeen overeenkomt met een gasgestookt vermogen van 285 MWe.

Doorstroomkoeling op de Grensmaas behoort vanwege een aantal

oorzaken (aanwijzing van de Grensmaas als water voor zalmachtigen, de veelal te hoge temperatuur en de te geringe afvoer van Maaswater) niet tot de mogelijkheden. Voor koelwaterlozing van een vermogen uitstijgend boven de 285 MWe gasgestookt vermogen zal derhalve alternatieve koeling (bijvoorbeeld een koeltoren) nodig zijn.

Uit het MER blijkt voorts, dat het door de centrale Geleen geloosde afvalwater hetzij direct hetzij indirect op de Maas uitkomt. Uitgaande van het gebruik van koeltorens laat het MER zien, dat bij 750 MWe gasgestookt vermogen de toename van achtergrondconcentraties in de Maas onder gemiddelde omstandigheden geen consequenties heeft voor de voor de Maas geldende waterkwaliteitseisen.

Geluid

Volgens het MER is – bij toetsing aan een voorkeursgrens van 50 dB (A) etmaalwaarde bij de geluidsgevoelige bestemmingen – de afstand tussen het centrum van de grootste geluidsbronnen en de geluidsgevoelige bestemmingen bij de locatie Geleen 600 m. Deze is kleiner dan de in het MER van het structuurschema gehanteerde minimale kritische afstanden van 900 m bij een centralepark van 3*250 MW STEG-eenheden of van 1200 m bij een centralepark van 8*250 MW STEG-eenheden.

In principe zijn dus bij installatie van 750 MW STEG-vermogen speciale technische geluidwerende voorzieningen nodig. Het MER signaleert daarbij overigens, dat er nog diverse mogelijkheden ter beperking van geluidhinder – bijvoorbeeld door de lay-out van de centrale – aanwezig zijn.

Externe veiligheid

De aan gasgestookte centrales verbonden aspecten van externe veiligheid hebben betrekking op de aardgasaanvoer en op de ammoniakopslag indien selectieve katalytische reductie wordt toegepast.

Uit het MER is gebleken, dat het vanuit veiligheidsoogpunt noodzakelijk is, om ter weerszijde van de aardgasaanvoerleiding een afstand tot de woonbebouwing van 50 à 80 meter vrij te houden.

Het MER biedt geen directe conclusie ten aanzien van de risico's verbonden aan ammoniakopslag ingeval denitrificatie wordt toegepast. Het MER signaleert, dat bij een ammoniakopslag van 200 ton bij kolenstook op afstanden van meer dan 300m het individueel risico voor overlijden kleiner is dan 10^{-7} /jaar. Uitgaande van een aanzienlijk geringere ammoniakopslag van gasgestookt vermogen van 750 of 2000 MWe met een DeNOx-installatie zal het individueel risico aanzienlijk geringer zijn dan het risico van 200 ton ammoniakopslag bij kolenvermogen.

Radioactiviteit

Uit het MER komt naar voren, dat bij gasgestookte centrales voor wat betreft radioactieve isotopen in de brandstof alleen rekening gehouden hoeft te worden met Rn-222. Uit de berekeningen van het MER blijkt, dat bij een STEG-centralepark van 2000 MW het individuele risico beneden de streefwaarde van 10^{-8} ligt en dus als verwaarloosbaar kan worden beschouwd.

Conclusie

Per saldo volgt dus uit het MER, dat de aspecten koelcapaciteit op oppervlaktewater en geluidhinder mogelijkerwijze tot knelpunten kunnen leiden. Ter oplossing van deze knelpunten kunnen evenwel passende maatregelen getroffen worden.

Voor de volledigheid wordt erop gewezen, dat bij de vergunning-

verlening voor de warmte/krachtcentrale met alle genoemde lokale milieugevolgen rekening gehouden wordt.

De commissie voor de milieu-effectrapportage heeft in haar toetsingsadvies laten weten, dat het bijbehorende milieu-effectrapport voor haar geen aanleiding was tot het maken van specifieke opmerkingen. De commissie heeft haar aandacht voorts uitsluitend gericht op het bij de aanvraag voor de milieu- en lozingsvergunning van de centrale Swentibold behorende milieu-effectrapport.

Naar oordeel van de regering zijn er op grond van het advies van de commissie dan ook geen redenen de weergegeven beoordeling van de milieu-aspecten van de locatie Geleen te wijzigen.

3. Algehele beoordeling

De locatie Geleen is een nieuwe vestigingsplaats, die gesitueerd zal worden op een industrieterrein.

De vestigingsplaats ligt vanuit het gezichtspunt van geografische spreiding van de vraag naar electriciteit gunstig (nabijheid van de steden Sittard, Geleen, Maastricht en Heerlen).

De mogelijkheden voor gebruik van hoogwaardige warmte zijn zeer goed (afname door DSM) en vormen dan ook de basis voor het situeren van warmte/krachteenheden op de locatie. Het mag niet uitgesloten worden geacht, dat in de toekomst gezien de behoefte aan processtoom van DSM uitbreiding van grootschalig warmte/krachtvermogen op de locatie plaats gaat vinden. Wellicht bestaan er op termijn tevens mogelijkheden voor levering van restwarmte voor ruimteverwarming in de bebouwde omgeving.

De vestigingsplaats ligt gunstig ten opzichte van het 380 kV koppelnet (aansluiting op de verbinding Maasbracht-Graetheide-Limmel/Schoonbron dan wel op station Graetheide).

Uit het MER blijkt, dat de locatie Geleen ligt binnen stedelijk gebied en buiten de Ecologische Hoofdstructuur. Vanuit het nationaal ruimtelijk en natuurbeleid bestaan er derhalve geen bezwaren tegen de locatie.

De koelcapaciteit van oppervlaktewater is hooguit toereikend voor installatie van 285 MWe gasgestookt STEG-vermogen. Daarbij zal het koelwater (indirect) op het Julianakanaal dienen te worden geloosd, omdat om diverse redenen lozing op de Grensmaas niet mogelijk is. Een centrale met meer dan 285 MW gasgestookt vermogen zal daarom gebruik van alternatieve koeling (koeltorens) impliceren.

Conclusie is, dat deze vestigingsplaats gereserveerd wordt voor de bouw van nieuwe gaseenheden. Daarbij geldt als voorwaarde, dat op de locatie uitsluitend warmte/krachteenheden geplaatst mogen worden.

4. Procedurele randvoorwaarden

In deel 3 van het Tweede Structuurschema Electriciteitsvoorziening is aangeduid, dat voor opname van locaties voor industriële warmte/krachtopwekking een zo kort mogelijke procedure zal worden gevolgd. Voorwaarde daarbij is, dat in deze specifieke gevallen aan twee randvoorwaarden voldaan dient te worden:

- ligging op een terrein, dat als industrieterrein bestemd is.
- het aanwezig zijn van een redelijke verhouding tussen het opgesteld vermogen en de lokale warmtevraag.

Het streekplan van de provincie Limburg kent aan het gehele locatie de bestemming industriegebied toe.

In het onderhavige bestemmingsplan van de gemeente Geleen heeft het terrein, waarop de warmte/krachtcentrale geprojecteerd is, voor het overgrote deel de bestemming industrieterrein. Het overblijvende gedeelte, dat overigens deels feitelijk al als industrieterrein in gebruik is, heeft nu nog een agrarische bestemming. Zoals ook in het MER is aangeduid, heeft de gemeente Geleen een wijziging van het bestemmingsplan in voorbereiding, waardoor binnen afzienbare tijd het gehele gebied, waarop de warmte/krachtcentrale gesitueerd zal worden, de bestemming industrieterrein zal krijgen.

Het op de locatie in eerste instantie naar verwachting jaarlijks gemiddeld te gebruiken elektrisch vermogen zal 415 MW en het thermische vermogen zal 240 MW bedragen. De verhouding in vermogen warmte/kracht belooft dus 0.58. Mede in het licht van het gegeven, dat de gevraagde warmte hoogwaardige processtoom betreft, is er sprake van een alleszins redelijke verhouding tussen warmte/kracht.

Naar oordeel van de regering wordt gelet op het bovenstaande voldaan aan de in het Tweede Structuurschema Elektriciteitsvoorziening voor toepassing van de verkorte pkb-procedure voor opnemings van deze locatie vermelde voorwaarden. Er is dan ook een verkorte procedure voor de opname van de locatie in het structuurschema gevolgd. Deze procedure wordt beschreven in bijlage 1.

HOOFDSTUK 2 – HOOGSPANNINGSVERBINDINGEN

Teneinde de op de nieuwe locatie Geleen opgewekte electriciteit naar behoren te kunnen afvoeren naar het openbare elektriciteitsnet, dient de mogelijkheid geopend te worden om te zijner tijd een aansluiting op het landelijke 380 kV koppelnet te realiseren.

In deel 3 van het Tweede Structuurschema Elektriciteitsvoorziening is de 380 kV verbinding Maasbracht-Graetheide-Limmel/Schoonbron opgenomen. Daarbij is aangeduid, dat het gedeelte Maasbracht-Graetheide reeds voor 380 kV geschikt is, maar vooralsnog met 150 kV geëxploiteerd wordt; de gedeelten Graetheide-Limmel en Graetheide-Schoonbron zijn huidige 150 kV-verbindingen. Beide laatste gedeelten doorkruisen ten zuiden van het DSM-terrein kwetsbare gebieden zoals vermeld in de m.e.r.-regelgeving. Mede om die reden is er nog geen keuze gemaakt tussen de verbindingen Graetheide-Limmel en Graetheide-Schoonbron. Deze keuze is onder meer afhankelijk van de te zijner tijd uit te voeren milieu-effectrapportage.

Voor aansluiting van de nieuwe locatie Geleen op het 380 kV koppelnet zijn qua uitvoering twee mogelijke alternatieven voorhanden.

Enerzijds is aansluiting mogelijk door middel van een op het op het DSM terrein te maken aantakking van circa 100 m van de locatie op de reeds genoemde verbinding Maasbracht-Graetheide-Limmel/Schoonbron. Anderzijds kan de aansluiting gerealiseerd worden via een verbinding van ongeveer 3,5 km tussen de locatie en het station Graetheide.

Beide alternatieven bevinden zich in de stedelijke zone Sittard/Geleen, zodat vanuit het nationaal ruimtelijk beleid geen bezwaren tegen de verbinding bestaan. Evenmin doorkruist de verbinding de Ecologische Hoofdstructuur.

Geen der beide alternatieven doorkruist een kwetsbaar gebied zoals gedefinieerd in de m.e.r.-regelgeving, zodat op opname van de verbinding in het structuurschema geen m.e.r.-plicht van toepassing is.

Voorgesteld wordt, om in het structuurschema de 380 kV verbinding Geleen-Lijn Maasbracht-Graetheide-Limmel/Schoonbron op te nemen.

De gemeente Stein heeft in het bestuurlijk-ambtelijk overleg om nadere aanduiding van het exacte tracé van de 380 kV-verbinding gevraagd.

De gemeente Geleen heeft meegedeeld, dat zij bezwaren heeft tegen bovengrondse aanleg van de nieuwe hoogspanningsverbinding.

De regering wijst in dit verband op par. 9.4 van de planologische kernbeslissing in het Tweede Structuurschema Elektriciteitsvoorziening, waarin staat aangegeven dat hoogspanningsverbindingen van 220 kV en meer in beginsel bovengronds aangelegd zullen worden. Slechts in bijzondere gevallen zal daarvan kunnen worden afgeweken, met name waar het gaat om korte trajecten door landschappelijk en ecologisch kwetsbare gebieden. Zoals hierboven geconstateerd is dit bij de onderhavige verbinding niet het geval.

De regering merkt voorts op, dat in deze herziening van het structuurschema geen exacte tracés voor nieuwe hoogspanningsverbindingen zijn opgenomen. Een definitief besluit over het exacte tracé en de vorm van aanleg van de verbinding zal pas dan genomen worden, wanneer deze concreet aangelegd zal gaan worden. Daarbij zullen de gebruikelijke ruimtelijke procedures (wijziging streek- en bestemmingsplannen) doorlopen worden.

BIJLAGE 1
TIJDSHEMA

Milieu-effectrapportage (m.e.r.)			Planologische kernbeslissing (pkb) Verkorte procedure		
Termijnen	Initiatiefnemer bevoegd gezag	Anderen	Initiatiefnemer bevoegd gezag	Anderen	Termijnen
	Bekendmaking start- notitie		Mededeling voorne- men aan TK/EK		
		Inspraak en advies			
		Advies richtlijnen Cmer			
	Richtlijnen MER				
	Opstellen MER		Opstellen ontwerp- pkb		
1 maand vanaf 4-10-93	Terinzagelegging MER		Terinzagelegging ontwerp-pkb		1 maand vanaf 4-10-93
Tot 1 maand na ter- inzagelegging		Inspraak en advise- ring		Inspraak	Tot 1 maand na ter- inzagelegging
		Toetsingsadvies Cmer	Bestuurlijk overleg		Tot 2 maanden na ter- inzagelegging
			Kabinetsstandpunt		
			Toezending TK ter goedkeuring		max. 9 maanden na ter inzagelegging
			Goedkeuring TK		
			Goedkeuring EK		
	Publicatie en ter- inzagelegging		Publicatie en ter- inzagelegging		

Cmer : Commissie voor de milieu-effectrapportage
TK resp. EK : Tweede resp. Eerste Kamer der Staten-Generaal

SAMENVATTING MILIEU-EFFECTRAPPORT DEEL I LOCATIE GELEEN

In mei 1992 is het Milieu-Effect Rapport (MER) dat ten behoeve van het Tweede Structuurschema Elektriciteitsvoorziening (SEV) is opgesteld, uitgebracht. In dat MER is onder meer een aantal lokaties in ruimtelijk en milieuhygiënische opzicht getoetst op hun geschiktheid als vestigingsplaats voor grootschalige elektriciteitsopwekking.

Inmiddels heeft de N.V. Elektriciteitsmaatschappij Zuid-Nederland EPZ het voornemen opgevat een warmte-kraftcentrale (WKC-Swentibold) te bouwen op het terrein van DSM te Geleen. Deze lokatie is echter niet in het SEV opgenomen en ook niet in het MER/SEV getoetst. Het SEV en het MER/SEV dienen diensgevolge te worden aangevuld en de voorgescreven procedures te doorlopen.

Het onderhavige deel I van het MER WKC-(warmte-kraftcentrale) Swentibold is de desbetreffende aanvulling op het MER/SEV.

In deze samenvatting is dezelfde hoofdstukindeling aangehouden als in het deel I van het MER WKC-Swentibold zelf.

1. Inleiding

De N.V. Elektriciteitsmaatschappij Zuid-Nederland EPZ te Eindhoven heeft het voornemen om op het terrein van het DSM-complex te Geleen een gasgestookte warmte-kraftcentrale te bouwen, met een vermogen van circa 500 MW_e. Deze centrale, in het vervolg aangeduid als «WKC-Swentibold», zal elektriciteit produceren ten behoeve van de landelijke elektriciteitsvoorziening, alsmede warmte leveren. In de huidige opzet is warmtelevering in de vorm van hoogwaardige stoom aan DSM voorzien.

Om te komen tot realisatie van de WKC-Swentibold zal het project dienen te worden opgenomen in het eerstvolgende Elektriciteitsplan (E-plan) 1995–2004, dat uiterlijk 1 april 1994 ter goedkeuring zal worden voorgelegd aan de Minister van Economische Zaken. Deze toetst het plan aan het Tweede Structuurschema Elektriciteitsvoorziening (SEV).

Het SEV vormt het ruimtelijke en milieuhygiënische toetsingskader voor de E-plannen. Het geeft onder andere de ruimtelijke reservering voor de in de toekomst benodigde elektriciteitscentrales, voor zover het vestigingsplaatsen betreft, waar het totale elektrische vermogen 500 MW_e of meer bedraagt. Het SEV doorloopt de procedure van de planologische kernbeslissing (pkb). Deel 1, de ontwerp-pkb, waarin de beleidsvoornemens over vestigingsplaatsen en brandstofinzet zijn opgenomen, is in 1992 aan milieu-effectrapportage onderworpen. Het betreffende milieu-effectrapport wordt in het vervolg met MER/SEV aangeduid.

In het Tweede SEV is de vestigingsplaats Geleen niet opgenomen, omdat bij de opstelling ervan nog geen concrete planvorming bestond om op deze lokatie een vermogen van 500 MW_e of meer te plaatsen. Aangezien de voorgenomen installatie een dergelijk vermogen kan hebben, is het noodzakelijk de vestigingsplaats Geleen alsnog toe te voegen aan de in het SEV vermelde lijst van vestigingsplaatsen. Een dergelijk besluit dient aan milieu-effectrapportage te worden onderworpen. Met dit MER zal aan deze m.e.r.-plicht worden voldaan. Daartoe zullen de vestigingsplaatsfactoren van de lokatie Geleen worden getoetst aan een aantal (milieu)criteria, volgens dezelfde opzet en mate van diepgang als in het MER/SEV is geschied.

De Ministers van EZ en VROM hebben aangegeven de vestigingsplaats Geleen te willen toevoegen aan het SEV via een zo kort mogelijke procedure, waarbij de verschillende benodigde procedures zoveel mogelijk gelijktijdig plaatsvinden. De procedures waarbij aansluiting wordt gezocht betreffen de m.e.r. en de aanvragen voor de vergunningen ingevolge de Wet milieubeheer en de Wet verontreiniging oppervlaktewateren (WVO). Ten behoeve van beide bovengenoemde besluiten is één startnotitie ingediend, met als initiatiefnemers, de Ministers van EZ/VROM (voor de herziening van het SEV) en EPZ (voor de vergunningen-aanvragen). Op 18 november 1992 is deze startnotitie ter visie gelegd. Op 21 januari 1993 is nog een aanvullende startnotitie ten behoeve van een tweede mogelijke plaats op de lokatie Geleen ingediend.

Voor beide procedures wordt een gecombineerd MER opgesteld, dat is onderverdeeld in twee delen:

- deel I, dat dient voor aanvulling van het Tweede SEV
- deel II, uitvoerings-MER ten behoeve van vergunningverlening.

Als bevoegd gezag inzake de SEV-procedure treden op de Ministers van EZ en VROM. Gedeputeerde Staten van de Provincie Limburg vormen het bevoegd gezag voor wat betreft de Wet milieubeheer. In het kader van de WVO is het Dagelijks Bestuur van het Zuiveringschap Limburg het bevoegd gezag.

Om de lokatie Geleen via een verkorte pkb-procedure aan het SEV toe te voegen dient te worden voldaan aan twee in het SEV genoemde voorwaarden:

- er dient sprake te zijn van een lokatie, die is bestemd als industrieterrein
- er dient sprake te zijn van een vermogensomvang, die in redelijke verhouding staat tot de lokale warmtevraag.

In het streekplan van de Provincie Limburg heeft de lokatie Geleen de planaanduiding bestaand bedrijfsterrein. In het bestemmingsplan van de Gemeente Geleen heeft de lokatie van de WKC-Swentibold voor tweederde de bestemming «industrieterrein». Het nog resterende deel zal deze bestemming verkrijgen via een bestemmingsplanwijziging van de gemeente Geleen, waarvoor het voorbereidingsbesluit inmiddels is genomen (27 juli 1993).

Het gemiddeld in te zetten vermogen bedraagt elektrisch 415 MW_e en voor warmte 240 MW_{th}.

2. Tweede structuurschema elektriciteitsvoorziening

Het SEV levert zoals reeds aangegeven het ruimtelijke en milieuhygiënische toetsingskader voor de planning van de elektriciteitsvoorziening. Het is een plan als bedoeld in artikel 2a van de Wet op de Ruimtelijke Ordening, waarvoor de procedure van de planologische kernbeslissing wordt gevolgd.

De Elektriciteitswet 1989 levert het kader voor de elektriciteitsvoorziening. Aan het SEV schrijft de wet voor dat deze in elk geval betrekking heeft op mogelijke vestigingsplaatsen voor elektriciteitscentrales van tenminste 500 MW_e en de soorten brandstoffen die in productie-installaties op deze vestigingsplaatsen gebruikt kunnen worden. Voorts bevat het SEV besluiten over het landelijk maximaal door de productiebedrijven op te stellen vermogen per brandstofsoort. Tenslotte worden in het SEV de mogelijke trajecten voor hoogspanningsverbindingen van 220 kV of meer aangegeven.

In 1981 werd voor het eerst een SEV vastgesteld. In 1992 is begonnen een nieuw SEV, het tweede, voor te bereiden. Naast deel 1 – de ontwerp-pkb – en het MER/SEV, zijn inmiddels deel 2 – de inspraakreacties – en deel 3 – het kabinetsstandpunt –, verschenen.

De toetsing aan het SEV heeft met name betrekking op de E-plannen van de centrale elektriciteitssector. Eenmaal per twee jaar wordt door de N.V. Sep een E-plan vastgesteld. Hierin zijn de concrete besluiten vervat omtrent de in een periode van 10 jaar nieuw op te richten centrales en hoogspanningsverbindingen. Het E-plan dient ter goedkeuring te worden voorgelegd aan de Minister van EZ, die daartoe onder meer beoordeelt of het plan in overeenstemming is met het SEV.

Inhoud van deel 3 van het Tweede SEV

Als gevolg van de hoofddoelstelling van het elektriciteitsbeleid, betrouwbare voorziening, tegen zo laag mogelijke kosten en op maatschappelijk verantwoorde wijze, wordt in het SEV rekening gehouden met de doelstellingen van het energiebeleid, het milieubeleid, het ruimtelijk beleid en het natuur- en landschapsbeleid.

Hoofdpijlers van het energiebeleid zijn energiebesparing, evenwichtige spreiding in de brandstofinzet en een voldoende mate van zelfvoorziening. Het milieubeleid heeft als doel het bereiken van een duurzame ontwikkeling en stelt daarom onder meer belangrijke randvoorwaarden aan de uitstoot van (lucht)verontreinigende stoffen en daarmee de brandstofinzet. Het ruimtelijk en het natuur- en landschapsbeleid stellen hun voorwaarden aan met name de plaatsen van vestiging van centrales en de tracering van hoogspanningsverbindingen.

Het SEV bevat naar aanleiding van het MER conclusies ten aanzien van:

- de verwachte vraagontwikkeling

Groei van het elektriciteitsverbruik naar een niveau tussen 104 TWh (het lage scenario) en 128 TWh (het hoge scenario) wordt waarschijnlijk geacht.

- afweging centraal en decentraal warmte/kracht-vermogen

Binnen bepaalde randvoorwaarden, zoals de concentratie van de warmtevraag en de mogelijkheden voor warmtetransport, dient voorrang te worden gegeven aan grootschalige benutting van restwarmte, zoals voorzien in het warmteplan van Sep. In overige gevallen blijft het beleid gericht op de stimulering van decentraal vermogen.

- verzuring

De regering wil uitgaan van voortgaande reductie van de emissies van centrales; 90% voor SO₂ en 80% voor NO_x ten opzichte van 1980, in of kort na het jaar 2010.

- klimaat (CO₂-beleid)

De regering acht het wenselijk om voorshands te streven naar stabilisatie van de aan de elektriciteitsproductiesector toe te rekenen CO₂-emissie ongeveer op het niveau van 1990.

Ten aanzien van brandstofinzet stelt de regering zich onder meer op het standpunt dat voor grootschalige elektriciteitsopwekking een evenwichtige verdeling tussen kolen en gas gewenst is en dat aan het op te stellen gasvermogen geen grens wordt gesteld.

In het SEV zijn 21 vestigingsplaatsen opgenomen, waarvan er 18 bestaande lokaties betreffen. Aan de vaststelling van de vestigingsplaatsen is een in het kader van het onderhavige projekt zeer belangrijke uitspraak toegevoegd. Gesteld wordt dat in de looptijd van het SEV de behoefte kan ontstaan aan vestigingsplaatsen voor grote WKK-installaties. Deze vestigingsplaatsen kunnen via een zo kort mogelijke procedure aan het SEV-lijst worden toegevoegd, mits aan twee voorwaarden wordt voldaan.

Een aantal mogelijke nieuwe hoogspanningsverbindingen is in het SEV globaal aangeduid. Eén van de genoemde verbindingen is de leiding Maasbracht-Graetheide-Schoonbron of -Limmel.

Procedure SEV

De procedure voor het SEV is onder te verdelen in vier stappen, die de vorm krijgen van openbare stukken.

Deel 1, ontwerp-pkb is, samen met het MER/SEV, op 16 mei 1992 bekend gemaakt. Op 30 november 1992 is deel 2: (inspraak)reacties verschenen. Deel 3: kabinetsstandpunt is op 16 april 1993 aan de Staten-Generaal ter behandeling aangeboden. Wanneer het SEV de goedkeuring van het parlement heeft gekregen, zal daarmee de pkb definitief vastgesteld zijn.

Procedure aanvulling SEV met extra vestigingsplaats

Op 2 februari 1993 hebben de Ministers van EZ en VROM de Staten-Generaal formeel op de hoogte gesteld van hun voornemen om de lokatie Geleen alsnog in het SEV op te nemen. De pkb- en de m.e.r.-procedure zullen hiervoor worden gevolgd, met uitzondering van de advisering door de RARO. Deel 1 (de aanvulling op het SEV) zal tegelijk met dit MER worden bekendgemaakt en ter inzage gelegd. Zo spoedig mogelijk na het toetsingsadvies van de Commissie-m.e.r. zal de regering, mede op basis van inspraak en bestuurlijk overleg (deel 2), haar beslissing omtrent toevoeging van de lokatie Geleen aan de Tweede Kamer zenden (deel 3). Het is gepland om binnen dezelfde termijn als die welke geldt voor de besluitvorming over de vergunningaanvragen te komen tot vaststelling van de pkb-aanvulling (deel 4).

3. MER/SEV

In het MER/SEV zijn van een aantal geformuleerde beleidsalternatieven en -varianten de milieueffecten aangegeven. Met behulp van deze milieu-informatie zijn in het SEV, na afweging met andere belangen, keuzes gemaakt. De onderdelen van het MER/SEV die in verband met de toevoeging van de vestigingsplaats Geleen aangevuld moeten worden betreffen:

- beknopte beschrijving van de potentiële vestigingsplaatsen
- toetsing van de vestigingsplaatsen aan een aantal milieucriteria
- samenvattend overzicht van de toetsingsresultaten.

Aangezien de vestigingsplaats Geleen kan nopen tot de aanleg van een nieuwe hoogspanningsverbinding, dient ook op dit aspect nader te worden ingegaan. Aangezien in het SEV de nieuwe verbindingen slechts in globale zin zijn aangeduid, zijn in het MER/SEV de milieugevolgen in algemene zin beschreven. Het MER/SEV dient aangevuld te worden ten aanzien van:

- vermelding mogelijke nieuwe hoogspanningsverbindingen

– toetsing van deze mogelijke verbindingen aan de uitgangspunten van ruimtelijk en natuur- en landschapsbeleid.

4. Aanvulling MER/SEV in verband met toevoeging van de vestigingsplaats Geleen

Beschreven wordt waar en op welke wijze het MER/SEV aangevuld wordt door toevoeging van de lokatie Geleen en de uitbreiding van de hoogspanningsverbinding Maasbracht-Graetheide-Schoonbron of -Limmel.

Beschrijving lokatie Geleen

Aan de beschrijving in het MER/SEV (paragraaf 3.2.3) van de onderzochte 24 potentiële vestigingsplaatsen wordt de volgende tekst toegevoegd:

25. Geleen.

De lokatie is geselecteerd vanwege haar mogelijkheden voor warmtelevering aan de industrie. De lokatie zal zo dicht mogelijk bij de desbetreffende industrie worden gesitueerd. Tevens biedt de lokatie vanwege de nabijheid van stedelijke bebouwing wellicht de mogelijkheid om warmte te leveren voor ruimteverwarming in de bebouwde omgeving. De mogelijkheden tot koelwatergebruik zijn beperkt.

Toetsing op: gas.

Uitbreiding hoogspanningsverbinding Maasbracht-Graetheide-Schoonbron of -Limmel

Als extra nieuw deel hoogspanningsverbinding is de aansluiting van de lokatie Geleen op één van deze leidingdelen te beschouwen. De aanduiding wordt dan: Geleen-lijn Maasbracht-Graetheide-Schoonbron of -Limmel.

De gewenste aansluiting van de lokatie kan op twee manieren plaatsvinden:

- directe aansluiting aan de in het SEV genoemde verbinding (circa 100 meter)
- verbinding naar het station Graetheide (circa 3,5 kilometer).

In geen van beide gevallen zou een m.e.r.-procedure vereist zijn, aangezien geen gevoelig gebied met een lengte van 1 kilometer of meer behoeft te worden doorkruist. Evenmin is aanleg van de aansluitende leiding in tegenspraak met nationaal ruimtelijk en natuurbeleid, zoals neergelegd in VINEX en NBP.

Toetsing van de vestigingsplaats Geleen aan milieucriteria

De vestigingsplaats Geleen wordt alleen getoetst op de inzet van gas als brandstof. Analoog aan het MER/SEV zijn ten aanzien van de milieubeïnvloeding twee centraleparken met vermogensgroottes van 750 MW_e en 2000 MW_e als uitgangspunt genomen.

Het samenvattend overzicht van de toetsingsresultaten is op dezelfde wijze gegeven als in paragraaf 7.2 in het MER/SEV. Tevens zijn enkele toelichtingen uit het MER/SEV herhaald.

– Koelwater

Voor de berekening van de koelcapaciteit zijn de voorlopige koelwater-

richtlijnen als randvoorwaarde gehanteerd. De invloed die koelwaterlozingen kunnen uitoefenen op de zuurstofhuishouding zijn getoetst aan de normen met betrekking tot de Algemene Milieu Kwaliteit uit de Derde Nota Waterhuishouding en aan de zuurstofnorm voor wateren voor zalmachtigen, welke doelstelling geldt voor het deel van de Maas tussen Eijsden en Maasbracht (de Grensmaas).

– Overige aspecten oppervlaktewaterkwaliteit

Als toetsingswaarden voor dit criterium zijn de getalswaarden van de Algemene Milieukwaliteit, zoals vastgelegd in de Derde Nota Waterhuishouding gehanteerd.

– Ruimtelijke inpassing, natuur en landschappelijke aspecten

De ligging van de vestigingsplaatsen is getoetst aan de uitgangspunten van het ruimtelijk beleid, zoals verwoord in de VINEX en aan de uitgangspunten van het natuurbeleid, zoals verwoord in het Natuurbeleidsplan. Daarbij zijn voor dit MER vooral de ruimtelijke hoofdstructuur uit de VINEX en de Ecologische Hoofd Structuur (EHS) uit het Natuurbeleidsplan van belang.

– Geluid

Voor het criterium «geluid» is eerst berekend op welke afstand de 50 dB(A) contour ligt. Daaruit kan worden afgeleid wat de minimale afstand is die dient te worden aangehouden vanaf het centrum van de grootste geluidsbronnen voor de beschouwde parken, uitgaande van de normaal gangbare akoestische voorzieningen:

- 3 x 250 MW_e STEG 900 m
- 8 x 250 MW_e STEG 1200 m.

Indien vervolgens bleek dat op kleinere afstand een gevoelige bestemming is gelegen, wordt gesteld dat extra geluidwerende voorzieningen noodzakelijk zijn. Indien op een afstand van 500 meter of minder een geluidgevoelige bestemming aanwezig is, wordt gesteld dat randvoorwaarden aan de lay-out, waardoor de geluidemissie beperkt wordt, noodzakelijk zijn.

De criteria «externe veiligheid», «radioactiviteit» en «aan- en afvoer en opslag van brand- en reststoffen» komen niet in de tabel voor. Deze worden hieronder besproken.

– Externe veiligheid

De gevarenaspecten betreffen aardgasaanvoer en ammoniakopslag (bij selectieve katalytische NO_x-reductie). Het risico vanaf de terreingrens moet kleiner zijn dan het maximaal toelaatbare niveau.

De in werkelijkheid optredende risico's zijn afhankelijk van een concreet ontwerp en zullen bij de besluitvorming over vergunningverlening voor een concreet project moeten worden betrokken.

– Radioactiviteit

Het individueel risico van straling ten gevolge van elektriciteitsopwekking is voor alle in beschouwing genomen «centraleparken» kleiner of vrijwel gelijk aan het verwaarloosbare niveau. Beperkende randvoorwaarden zijn hier dan ook niet te verwachten.

– Aan- en afvoer en opslag van brand- en reststoffen

Voor dit criterium is alleen het volgende aspect van belang: veiligheid. Dit aspect is hiervoor behandeld.

De aanvulling op tabel 7.2 uit het MER/SEV met de toetsingsresultaten voor de locatie Geleen is weergegeven op de volgende pagina van dit document.

Eindbeoordeling vestigingsplaatsen voor opwekking op basis van fossiele brandstoffen:

Gaslokaties

Aanvullen met:
25. Geleen.

Op deze lokatie zijn koeltorens en extra geluidwerende voorzieningen nodig, zowel in het geval van 750 als 2000 MW_e gasgestookt vermogen. Voorts zouden bij lage afvoer van de Maas problemen met de zuurstofhuishouding kunnen ontstaan als gevolg van koelwaterlozingen.

Leemten in kennis en evaluatieprogramma

Het in het MER/SEV behandelde hoofdstuk «Leemten in kennis en evaluatieprogramma» behoeft geen aanvulling in samenhang met de toevoeging van de nieuwe lokatie Geleen.

Overzicht van de toetsing van gaslokaties aan milieucriteria

criterium(*)	koelcapaciteit(1)		zuurstofhuis- huishouding	overige aspecten oppervlakte- water kwali- teit	ruimtelijke inpassing, natuur en landschappe- lijke aspecten	geluid	
	2000 MW _e	750 MW _e				3x250 MW _e STEG	8x250 MW _e STEG
toetsingswaarde	2000 MW _e	750 MW _e	zie noot 2	algemene milieu- kwaliteit	natuur- en ruimtelijk beleid	3x250 MW _e STEG	8x250 MW _e STEG
locatie 25. Geleen	koeltorens nodig	koeltorens nodig	mogelijke problemen bij lage afvoer	geschikt	geschikt	extra voorzie- ningen nodig	extra voorzie- ningen nodig

(*) Het criterium «aangroeibestrijding» is niet in deze tabel opgenomen, daar alle vestigingsplaatsen aan dit criterium voldoen. De criteria «Externe veiligheid», «Radioactiviteit» en «Aan- en afvoer en opslag van brand- en reststoffen» zijn hiervoor aan de orde geweest en dus niet in de tabel opgenomen.

(1a) Waar koeltorens noodzakelijk zijn, zou er ook voor gekozen kunnen worden bij laag debiet terug te gaan in belasting. Dat is echter in strijd met de uitgangspunten van de elektriciteitsproductiesector.

(1b) Als toetsingswaarden zijn de Voorlopige Koelwaterrichtlijnen gehanteerd.

(2) Getoetst is aan de normen zoals aangegeven in de Derde Nota Waterhuishouding voor na het jaar 1994.